

Kansalliskielilautakunta

03.12.2025

Kokoustiedot

Aika 03.12.2025 klo 17:00 -
Paikka Kokoustila Pitkäjärvi, Tekniikantie 15, 1. krs, Espoo
Lisätietoja

Käsiteltävät asiat

Asia	Liitteet	Otsikko	Sivu
1		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	2
2		Työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjan tarkastajien valinta	4
3		Kielen merkitystä digitaalisten palvelujen kehittämisessä käsittelevän esittelyn merkitseminen tiedoksi	6
4		Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen erityistehtävän seuranta	8
5		Verkostomainen osaamiskeskuksen seuranta Raaseporin sairaalan yhteydessä	12
6		Katsaus ajankohtaisiin asioihin	15
7		Ilmoitusasiat	16

Espoo 27.11.2025

Anita Westerholm
puheenjohtaja

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätösehdotus

Puheenjohtaja päättää todeta kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi hallintosäännön 72 § mukaisesti.

Käsittely

Päätös

Selostus

Hallintosäännön 72 § mukaan avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimitella kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli kuin puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös toimitelimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Hallintosäännön 70 § mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimitelimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla.

Hallintosäännön 78 § mukaan kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Asioista voidaan päättää sähköisesti ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely).

Kansalliskielilautakunta

03.12.2025

Hallintosäännön 70 § mukaan kokouskutsu toimitetaan, mikäli mahdollista, 5 päivää ennen kokousta. Kokouskutsun yhteydessä toimitetaan kokouksen esityslista, jossa tulee olla selostus ja päätöksenteon perustelut kustakin käsiteltävänä olevasta asiasta ja päätösehdotus. Kokouskutsu voidaan toimittaa myös sähköisesti.

2

Työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Kansalliskielilautakunta päättää

1. hyväksyä kokouksen työjärjestyksen;
2. valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja
3. myöntää tarvittavat läsnäolo- ja puheoikeudet

Käsittely

Päätös

Selostus

Hallintosäännön 72 § mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä. Toimitella voi päättää ottaa käsiteltäväksi sellaisenkin asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa. Hallintosäännön 79 § mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimitellimen päättämällä tavalla.

Läsnäolo- ja puheoikeus kansalliskielilautakunnan kokouksissa

Hallintosäännön 77 § mukaan kansalliskielilautakunnan jäsenten ja esittelijän lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus kansalliskielilautakunnan kokouksissa on seuraavilla henkilöillä:

- aluehallituksen puheenjohtaja sekä aluehallituksen nimeämä edustaja tai varaedustaja,
- hyvinvointialuejohtaja,
- lautakunnan määräämät luottamushenkilöt ja viranhaltijat lautakunnan kokouksissa,

Kansalliskielilautakunta

03.12.2025

- nuorisovaltuuston edustaja.

Kokouksessa voi lisäksi olla läsnä erillinen sihteeri.

Muiden kuin edellä mainittujen henkilöiden läsnäolosta ja puheoikeudesta määrätään asianomaisen toimielimen yhteydessä.

Muiden vaikuttamistoimielinten kuin nuorisovaltuuston edustajalla on toimielimessä läsnäolo- ja puheoikeus yksittäisessä kokousasiassa toimielimen puheenjohtajan tai sen esittelijän harkinnan mukaan.

Salassa pidettäviä asioita käsiteltäessä kokouksessa voivat olla jäsenten, esittelijän ja sihteerin lisäksi läsnä vain aluehallituksen edustaja, hyvinvointialuejohtaja, palvelualuejohtaja sekä esittelijän tarvittaessa kutsuma asiantuntija.

Kansalliskielilautakunta

03.12.2025

3794/00.02.05/2025

Kansalliskielilautakunta 03.12.2025

3

Kielen merkitystä digitaalisten palvelujen kehittämisessä käsittelevän esittelyn merkitseminen tiedoksi

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Palojärvi Elina

Päätösehdotus

Palvelulinjajohtaja, ruotsinkieliset palvelut Öberg Benita

Kansalliskielilautakunta päättää merkitä tiedoksi kokouksessa pidetyn esittelyn kielen merkityksestä digitaalisten palvelujen kehittämisessä.

Käsittely

Päätös

Selostus

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 54 §:n mukaan kansalliskielilautakunnalla on merkittäviä hyvinvointialuelain mukaisia ja muita tehtäviä.

Kansalliskielilautakunnan tehtävänä on muun muassa selvittää ja lausua siitä, miten aluevaltuuston päätökset vaikuttavat kielellisten oikeuksien käytännön toteutumiseen, selvittää ja määritellä hyvinvointialueen vähemmistökielellä tarjottavien palvelujen tarvetta sekä seurata näiden palvelujen saatavuutta ja laatua sekä tehdä aluehallitukselle ehdotuksia toimenpiteiksi kielivähemmistön palvelujen ja palveluketjujen kehittämiseksi sekä henkilöstön kielitaitovaatimuksiksi ja kielitaidon kehittämiseksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 33 §:n mukaan Länsi-Uudenmaan

Kansalliskielilautakunta

03.12.2025

hyvinvointialueen tehtävänä on tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä koko maassa.

Tehtävän suorittamiseksi lautakunnalla on oltava riittävät ja ajantasaiset tiedot tehtäväalueestaan.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kansalliskielilautakunta

03.12.2025

1476/00.01.02/2023

Kansalliskielilautakunta 03.12.2025

4

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen erityistehtävän seuranta

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Öberg Benita

Päätösehdotus

Palvelulinjajohtaja, ruotsinkieliset palvelut Öberg Benita

Kansalliskielilautakunta päättää merkitä tiedoksi tilannekatsauksen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen erityistehtävästä tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä koko maassa.

Käsittely

Päätös

Selostus

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 33 §:n mukaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tehtävänä on tukea ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä koko maassa.

Tehtävän toteuttamiseksi perustettiin kesäkuussa 2022 kaksikielisten hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän sekä muiden ruotsinkielisiä palveluja kehittävien toimijoiden (THL, sosiaalialan osaamiskeskus FSKC) muodostama verkosto. Verkostoa koordinoi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue, ja siihen kuuluu henkilöitä, jotka työskentelevät joko ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen parissa, kehittämistyössä yleisesti tai kansalliskielilautakunnan

Kansalliskielilautakunta

03.12.2025

vastuutehtävissä. Verkosto kokoontuu säännöllisesti kerran kuukaudessa.

Erityistehtävän yleistavoitteena on parantaa ruotsinkielisten palvelujen toteutumista sekä tukea kaksikielisiä hyvinvointialueita ruotsinkielisten palvelujen turvaamisessa. Verkostossa olemme kartoittaneet ja jakaneet eteenpäin hyviä toimintamalleja, kehittäneet uusia malleja ja jakaneet tietoa. Lisäksi olemme vaikuttaneet kansallisella tasolla.

Toimintavuonna 2025 keskitymme a) takaamaan hoitoon pääsyn ruotsiksi, b) jakamaan olennaista tutkimustietoa ja kehitystä sekä c) jakamaan ja seuraamaan kehittämistyötä, jota tehdään Raaseporin ja Porvoon sairaaloiden verkostomaisissa osaamiskeskitymissä.

Kaksikielisten hyvinvointialueiden verkostossa työstämme työjärjestyksen puoleksi vuodeksi eteenpäin ja työskentelemme hyvinvointialueiden tarpeiden ja toiveiden mukaisesti. Länsi Uudenmaan hyvinvointialue on edelleen omien resurssiensa varassa tehtävän hoitamisessa.

Erityistehtävän yleistavoitteena on parantaa ruotsinkielisten palvelujen toteutumista sekä tukea kaksikielisiä hyvinvointialueita ruotsinkielisten palvelujen turvaamisessa. Kehittämistyön tukemiseksi on erityistehtävän ja yhteistyöverkoston puitteissa tehty seuraavaa:

Ohjausasiakirjat ja hallinto

- On käyty läpi aineiston saatavuutta, käännöstoimintaa, kieliohjelmia ja kielikannustimia.
- Verkostossa on jaettu hyviä käytänteitä ja toimintamalleja, joita kaikki toimijat ovat hyödyntäneet omien tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan.
- On tehty vaikuttamistyötä kansallisella tasolla aineiston saatavuuden parantamiseksi molemmilla kansalliskielillä.

Vähemmistökielisten palvelujen seuranta

- On vaikutettu kansallisella tasolla mittareiden sisältöön niin, että kielinäkökulma on otettu huomioon joissakin kansallisissa mittareissa ja kyselyissä.
- On jaettu tietoa organisaatioiden seurantamittareista kielellisestä näkökulmasta.

Kansalliskielilautakunta

03.12.2025

- On työstetty yhteisiä malleja kansalliskielilautakuntien vuosikertomuksille.

Palvelujen saatavuus vähemmistökielellä

- On edistetty ruotsinkielisen henkilöstön saatavuutta, rekrytointia, kielen oppimista sekä seurattu kielitaidon ja kieli-ilmapiiirin kehittymistä.
- Verkostossa on jaettu hyviä käytänteitä ja toimintamalleja, joita kaikki toimijat ovat hyödyntäneet omien tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan.
- On kehitetty kielilähettilästoimintaa.
- On edistetty tietoisuutta ruotsin kielestä suomenkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijoiden parissa.

Tutkimus ja kehitys

- On perustettu ”Pohjoismainen inspiraatioverkosto” (Suomen ja Ruotsin yhteinen innovaatioverkosto, Ahvenanmaa mukaan lukien) ja ylläpidetty verkostoa.
- On jaettu tietoa kaksikielisyyteen liittyvistä tutkimus- ja kehittämishankkeista.

Kokouksessa esitellään yksityiskohtaisemmin seurantaa, joka liittyy Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen erityistehtävän tilannekatsaukseen.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kansalliskielilautakunta

03.12.2025

2090/00.02.01/2024

Kansalliskielilautakunta 03.12.2025

5

Verkostomainen osaamiskeskuksen seuranta Raaseporin sairaalan yhteydessä

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Öberg Benita

Päätösehdotus

Palvelulinjajohtaja, ruotsinkieliset palvelut Öberg Benita

Kansalliskielilautakunta päättää merkitä tiedoksi selvityksen Raaseporin sairaalan yhteydessä toimivasta verkostomaisesta osaamiskeskuksesta.

Käsittely

Päätös

Selostus

Hallitusohjelmassa on päätetty valtionavustuksesta vuosille 2024–2027 verkostomaisten osaamiskeskittymien kehittämiseksi Porvoon ja Raaseporin sairaaloissa. Kehittämistyö on HUS-yhtymän, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen välistä yhteistyötä.

Osahankkeet ovat vastuutettu siten, että Länsi-Uusimaa vastaa digi-, etä- ja lähipalvelut osahankkeen johtamisesta ja HUS-yhtymä vastaa kansainvälisen rekrytoinnin ja monialaiset kaksikieliset osaamiskeskukset osahankkeiden johtamisesta.

Kansalliskielilautakunta

03.12.2025

Hankkeen päätavoitteena on turvata kielelliset oikeudet sekä varmistaa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraatio.

Kehittäminen Länsi Uudenmaan hyvinvointialueella

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen osallistuminen hankkeen kehittämiseen keskittyi osahankkeisiin digi-, etä- ja lähipalvelut ja monialaiset kaksikieliset oppimiskeskukset. Osahanke digi-, etä- ja lähipalvelut on jakautunut kolmeen kokonaisuuteen: tekoälykehittämiseen, etäpalvelujen kehittämiseen ja digipalvelujen sekä asiakasohjauksen kehittämiseen.

Digihankkeessa jatkokehitettiin suomi-ruotsi-käännöksille suunnattua tekoälypohjaista tekstiä kääntävää sovellusta. Lisäksi hankkeessa luotiin käännösohjeistukset, joissa otetaan kantaa siihen, mitä tekstejä voidaan kääntää tekoälyn avulla ja millaiset kriteerit tulee huomioida.

Sovelluksella tehtyjen käännösten kappalemäärä kasvoi vuonna 2025 helmikuun 5060 käännöksestä kesäkuun 19 250 käännökseen. Yksittäisten käyttäjien määrä kasvoi samassa ajassa 301 käyttäjästä 774 käyttäjään. Sovellus ei korvaa ammattikääntäjiä, mutta toimii täydentävänä ratkaisuna ja parantaa siten materiaalin saatavuutta myös ruotsiksi.

Ruotsinkielinen etäpalvelu kuntouttavassa päivätoiminnassa, kuntoutuksessa sekä kotihoidossa on keskitetty Raaseporiin, ja sitä tarjotaan sieltä koko alueen ruotsinkielisille asukkaille. Osahankkeessa toteutettiin myös HUS-yhtymän ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa yhteinen kolmen webinaarin kokonaisuus etätyöskentelystä. Webinaarit on julkaistu Terveyskylä Prossa ja on siellä katsottavissa kaikkien Terveyskylä Prota käyttävien hyvinvointialueiden työntekijöille, eli myös muille kuin HUSin ja hankkeessa mukana olevien hyvinvointialueiden työntekijöille. Tuotetut webinaarit tukevat myös kielen oppimista, sillä puolet webinaareista on suomeksi ja puolet ruotsiksi, siten, että tallenne on aina tekstitettyä toiselle kotimaiselle kielelle.

Etäpalveluiden kehittämistä suunnitellaan myös jatkossa, ja se toteutetaan integraatioratkaisuna HUSin kanssa.

Kansalliskielilautakunta

03.12.2025

Hanke on myös tukenut ruotsinkielisen digitaalisen asiainnin kehittämistä. Suunnittelua on tehty erityisesti viestipalveluiden, videovastaanoton, lomakkeiden osalta ja koottu ymmärrystä käännöstarpeista. Chat- ja viestipalveluiden kysyntää on arvioitu, jotta voidaan varmistaa ruotsinkielisen henkilöstön saatavuus sekä tekniset ratkaisut, jotka takaavat kielelliset oikeudet. Lunna-sovelluksen kehittäminen on osa kehittämiskokonaisuutta. Ruotsinkielistä väestödataa on koottu tulevaa kehittämistä varten. Viestintä ja materiaalit on suunniteltu molemmilla kansalliskielillä.

Osahankkeessa kehitetään hankeaikana 2024–2027 monialainen kaksikielinen oppimisympäristö Raaseporin sairaalakampuksen yhteyteen. Tavoitteena on lisätä nykyisen henkilöstön ruotsinkielentaitoa ja ymmärrystä kaksikielisyydestä, lisätä suomenkielisten sote-opiskelijoiden ruotsinkielentaitoa ja kiinnostusta ruotsin kieleen, sekä parantaa Raasepori -alueen vetovoimaa.

Kokouksessa esitellään yksityiskohtainen tilannekatsaus Raaseporin sairaalan/kampuksen projektien etenemisestä.

Liitteet**Oheismateriaali****Tiedoksi****Täytäntöönpano****Päätöshistoria**

6

Katsaus ajankohtaisiin asioihin

Päätösehdotus

Kansalliskielilautakunta päättää merkitä ajankohtaiset asiat tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Kokouksessa annetaan katsauksia hyvinvointialuetta koskevista ajankohtaisista asioista mm. seuraavasti:

1. Esittelijän ajankohtaiset asiat

7

Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Kansalliskielilautakunta päättää merkitä ilmoitusasiat tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Kansalliskielilautakunnan tietoon halutaan saattaa seuraavat ilmoitusasiat:

1. Hyvinvointialueen palvelutuotannon kuukausittainen Tahti-raportti (keskeiset tunnusluvut) luettavissa verkosta osoitteessa <https://www.luvn.fi/fi/tahti>.

Liitteet

Oheismateriaali